

EL CAMP DE LES COLS

- Papi, i si m'expliques una història abans d'anar a dormir?
- El teu avi deia: Quan els mussols s'escolten a Ca l'Arnús, tothom del llit ha de fer-ne ús.
- Au, papa, que encara és d'hora!

El pare totalment esgotat i amb poques ganes de discutir va acceptar; i entre els sorolls d'una tranquil·la nit de Badalona, va començar dient:

* * *

Als inicis de l'estiu de 1918, va esclatar la que seria la pandèmia més mortífera fins aquella data. El retorn de les tropes participants a la Primera Guerra Mundial als seus llocs d'origen, sens dubte va suposar un gran avantatge per la malaltia. Espanya va ser un dels països més afectats per aquesta. Per aquest motiu va acabar rebent el nom de "Grip Espanyola".

Moltes grans ciutats de l'Estat es van veure extremadament afectades per aquesta pandèmia que va traspasar fronteres. Va suposar una greu crisi demogràfica, especialment per la població d'entre vint i quaranta anys.

Badalona, una ciutat de gran importància industrial en aquella època, es va veure plenament afectada. Això quedà reflectit en l'alt nombre de contagis i l'alta mortalitat que hi va haver a la localitat. La ciutat es va sotmetre a un estat d'angoixa general, que desencadenà en una situació d'inestabilitat extrema. Mentre la població badalonina pregava a Sant Anastasi i Santa Maria, patrons de la ciutat, perquè la seva família es mantingués sana, el mossèn Anton Romeu i Prat, qui en aquell moment exercia de capellà de les germanes carmelites, va decidir ajudar de forma voluntària a un modest hospital de campanya que s'havia instal·lat al barri de Canyet per tenir aïllades a les persones contagiades. Mossèn Anton coneixia perfectament el risc que prenia en fer aquest voluntariat, però es va sentir amb l'obligació de no deixar a aquelles persones totalment desamparades de l'ajut de Déu.

En aquell humil hospital va poder viure experiències que li quedaren marcades de per vida. Va haver de patir la mort d'una gran quantitat de joves, la majoria dels quals havien viscut una vida de misèria.

Un parell d'anys més tard, un cop ja havia finalitzat el gran impacte de la pandèmia, es va produir una gran immigració d'altres territoris de l'Estat a la ciutat, degut al gran creixement industrial que hi va haver. Moltes d'aquestes famílies finalment acabaven submergides en la pobresa, i els més joves acabaven sent delinqüents amb edats extremadament joves. A més, mossèn Anton, atenia diàriament centenars de persones que pregaven per un plat de menjar a les portes del convent.

En aquell moment va adonar-se que a Badalona es necessitava crear una institució que apropés als joves el camí del Senyor, i així ho va fer. Va comunicar a Gaietà Soler, rector de la parròquia de Santa Maria de Badalona,

l'acció que volia dur a terme per evitar la delinqüència juvenil. El senyor rector es negà profundament efectuar una acció d'aquestes característiques dirigida als joves. Segons ell, els joves no tenien solució; únicament volien menjar sense treballar, el que els portava directament a la delinqüència. El que no sabia el senyor rector era que precisament aquesta marginació social els acabava portant a la delinqüència.

Mossèn Anton, totalment devastat per la decisió del rector, es preguntava com podia ser que l'església, qui suposadament havia de complir amb la paraula de Déu i ajudar a tot aquell que ho necessités de forma desinteressada, es negava a ajudar a sortir del pou de la delinqüència a joves que únicament volien treballar en unes condicions dignes per poder mantenir a les seves famílies.

Al cap d'uns quants mesos, degut a l'augment de la crisi social i la situació de pobresa extrema que patia la població juvenil, va decidir contactar amb els membres de la Societat de Sant Francesc de Sales. Aquests eren coneguts precisament per les accions que duïen a terme per tal d'educar correctament els joves i dotar-los de coneixements que els fossin útils en el seu futur laboral. Portaven instal·lats a Barcelona, concretament a Sarrià, des de feia una pila d'anys.

Els salesians van accedir a iniciar la seva obra a Badalona, malgrat les dificultats que això els hi generava. Cada cap de setmana havien d'agafar tres tramvies diferents per arribar des de l'escola salesiana de Sarrià a Badalona. Inicialment, els joves no van rebre la iniciativa gaire bé, ja que hi havia un recel popular de cara a l'església degut a les grans riqueses que acumulava. Finalment, diversos joves van acceptar l'ajuda que els prestaven els salesians.

Durant uns quants mesos, centenars de joves s'apropaven diàriament a l'oratori salesià ubicat a tocar del mercat Torner. Tanmateix, la gran afluència de joves submergits en la pobresa va provocar el malestar dels veïns. L'ajuntament de la ciutat es posà en contacte amb Esteban Giorgi, director de la casa salesiana de Sarrià, per comunicar-li que quedava totalment cessada l'obra salesiana a Badalona.

Al cap d'un temps van poder retornar per continuar la seva obra. En aquest cas al camp de les cols, on es trobava el carrer de la unió. No obstant, pocs anys després mossèn Anton morí. Ell era qui havia començat aquesta acció salesiana a la ciutat i se li tenien una gran estima tant els joves de la ciutat, com els salesians. Aquesta va ser la gran empenta que necessitaven per continuar amb la seva obra, per fer que arribés a tots els joves de Badalona, que ningú no es quedés sol davant la pobresa, però sobretot, que tots els joves de Badalona poguessin rebre una educació digna que els enriqués amb els coneixements que els serien necessaris en el seu futur laboral. Els motivava la idea que algun dia aquells joves podrien ser persones de profit, cultes, educades i respectuoses que aconseguïen treballar en bones condicions laborals i que podrien, per fi, dir adéu a la pobresa de forma definitiva.

Poc després arribà la Guerra Civil Espanyola. Davant aquest fet, la congregació eclesiàstica va haver de fugir fora del territori català, ja que aquest pertanyia al

bàndol republicà. Els salesians van deixar totalment sols i desemparats els joves de la ciutat, els quals els necessitaven més que mai.

Passada aquesta etapa fosca, el jovent de la ciutat necessitava com mai l'ajuda que els aportaven els salesians. La gran crisi de la postguerra els afectà de ple i els dificultà molt la recuperació de l'oratori tal com era abans de la guerra.

Una vintena d'anys més tard, els salesians decidiren culminar la seva obra salesiana a Badalona. Van decidir crear una gran escola on s'eduqués seguint els valors de Sant Joan Bosco, per crear persones competents i amb un futur laboral prometedor. En Javier Rubio accedí a realitzar la construcció després que Esteban Giorgi li expliqués les seves intencions.

Una gran quantitat de joves i veïns del barri s'implicaren des dels inicis en la construcció de l'escola salesiana. Al barri es respirava una gran il·lusió a causa de la construcció d'aquesta escola, ja que els aportaria un futur prometedor per al barri i per als seus fills i filles.

* * *

- Doncs així va ser com l'avi Marià, un dels molts veïns del barri, va acabar construint la que seria la futura escola dels seus fills i, en molts casos, també dels seus néts.

- Ja papa, però jo volia que m'expliquessis una història de dracs, prínceps i coses impossibles que només un cavaller pugui fer! - li va replicar el seu fill totalment decebut.

- Nil, et puc ben assegurar que major història de superació no trobaràs. Ja que si alguna cosa han fet els salesians, és superar les adversitats de la societat junt amb els seus estereotips per ajudar als joves que més ho necessitaven. En Nil, amb cara de pomes agres, no estava conforme amb el que el seu pare li deia, així que li replicà:

- Ja, però... Només és una escola més, no té res especial. Tot i que el pati m'agrada molt!

- Com va dir Antoine de Saint-Exupéry...

- Qui és aquest? - va dir en Nil ansiós sense que el seu pare acabés de parlar.

- Va ser l'escriptor del Petit Príncep, un dels llibres més importants de la literatura universal. I en aquest llibre diu: No era més que una petita guineu semblant a cent mil altres. Però jo la vaig fer amiga meua i ara, és única al món.

El mateix passa amb la teua escola, la meua escola, la que construï el teu avi: No era més que una escola semblant a cent mil altres. Però jo la vaig escollir i ara, és única al món.

* * *

Des d'aleshores milers d'infants han passat per aquesta escola. Educats tal com va indicar Don Bosco. Creant persones autònomes, treballadores, responsables... però sobretot persones educades i respectuoses.

Ningú no s'imagina l'espai que ocuparà l'escola a les seves vides, perquè els alumnes únicament volen anar-se'n d'ella.

Ningú no s'imagina com serà la vida sense l'escola, perquè en el fons sempre continuaran formant part d'ella.

Ningú no s'imagina com serà la seva vida sense l'obra salesiana, perquè sempre han viscut les seves celebracions i tradicions.

Ningú no s'imagina com trobaran a faltar la gent i el professorat, perquè han estat una família durant més d'una dotzena d'anys.

En definitiva, ningú no s'imagina com serà la seva vida sense els salesians.

Perquè en el fons, tots els alumnes que deixen l'escola cada any saben que Don Bosco els acompanyarà allà on vulguin arribar.

Joel Roderó